

Możemy pomóc urzędnikom

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Poniższy tekst jest zapisem wywiadu dziennikarskiego przeprowadzonego na potrzeby reportażu o ślubach humanistycznych. Ponieważ w reportażu siłą rzeczy wykorzystana zostanie jedynie część moich odpowiedzi, tutaj publikuję je w całości. Jest to spojrzenie na ceremonie humanistyczne z perspektywy blisko czterech lat rozwijania tej idei w Polsce, po ok. 60 ślubach humanistycznych i 5 innych ceremoniach, a także po przygotowaniu 7 celebrantów humanistycznych do pełnienia ich roli. Tekst został wzbogacony zdjęciami z ceremonii ślubnych z tego roku.

Czym jest ślub humanistyczny?

Nieszablonową, indywidualną ceremonią zaślubin pary opartą na wartościach humanistycznych, czyli na wartościach czysto ludzkich i czysto naturalnych.

Jakie idee humanistyczne ma on wyrażać?

To szeroko rozumiane wartości humanistyczne, czyli takie, które koncentrują się na wartości samego człowieka i relacji międzyludzkich, bez odwoływania się do rzeczy nadnaturalnych. Wolność jednostki, równość kobiety i mężczyzny, zaufanie do ludzi, empatia, rozum, ciekawość, tolerancja, samorozwój itd.

Dlaczego właśnie w ten sposób owe idee mają być wyrażane?

Ślub małżeński czyli społeczne obwieszczenie i świętowanie rodziny to jeden z kilku najważniejszych momentów życia większości ludzi. Aby małżeństwo było trwałe i pozytywne powinno opierać się na czymś więcej aniżeli na popędach, prokreacji czy możliwości wspólnego rozliczenia z urzędem skarbowym.

Humanizm chce wydobywać z ludzi to, co w nich najlepsze i najpiękniejsze. To nie jest żadna antyreligia, lecz zwrócenie się ku człowiekowi w jego niepowtarzalności i potencjale. Jeśli para, która zamierza założyć rodzinę, rozumie małżeństwo przede wszystkim jako sposób na odkrywanie drugiego człowieka i samego siebie, może pogłębić swój ślub poprzez nadanie mu niepowtarzalnej, indywidualnej formuły — ślubu humanistycznego.

Naszym zdaniem ślub małżeński to zbyt poważne wydarzenie w życiu konkretnych ludzi, aby wbijać go w schemat. A już zupełnie najgorszą jest rzeczą, kiedy ludzie do których nie przemawiają religijne treści, decydują się na ślub kościelny, tylko ze

względu na patos murów świątyni i kościelnych organów. Poprzez nasze śluby humanistyczne pokazujemy, że świeckie śluby mogą być nie tylko głębokie w swojej wymowie, ale i piękne w oprawie. Ludzie wykorzystują w nich dwa rodzaje miejsc: albo takie, które są im szczególnie bliskie osobiście, albo szczególnie piękne i patetyczne, np. zamki czy pałace.

Czy są inne sposoby, żeby to zmanifestować?

Ślub humanistyczny nie polega na manifestowaniu humanizmu, przynajmniej mało kiedy tak jest. Raczej jest on harmonijnie i subtelnie wpleciony w treść ceremonii. Ślub humanistyczny jest przede wszystkim świętem założenia konkretnej rodziny — uczczonym wyjątkowymi słowami i gestami. Jednych zadowolają święta seryjne i szablonowe. Innych nie. Ci ostatni wybierają ceremonie humanistyczne.

Nosiciele obrączek

Dlaczego pary się na niego decydują?

W większości przypadków spełnione są dwa proste warunki. Po pierwsze, nie biorą pod uwagę ślubu religijnego, ślub w kościele nie wchodzi dla nich w grę. I po drugie, ślub urzędowy w USC jest dla nich niewystarczający, aby uczcić zawarcie małżeństwa — jest to dla nich coś co zasługuje na więcej aniżeli parę szablonowych słów i „urzędowe” gratulacje. Ślub humanistyczny ma za zadanie pogłębienie momentu zawarcia małżeństwa zarówno w treści jak i w formie. Ma być głęboko i pięknie. Albo pięknie i głęboko — jak kto woli.

Ostatnio byłem świadkiem na ślubie cywilno-humanistycznym. Celebrant urzędowy był nie tyle patetyczny, co drętwy. Po ślubie urzędowym był piękny i wyjątkowy ślub humanistyczny.

No cóż, urzędnicy stanu cywilnego nie dostają żadnego przygotowania w pięknym przemawianiu ani niczego co wiąże się z rolą celebranta, prowadzącego ceremonię, której namiastką ma być ślub w USC. W konsekwencji, jedni są lepsi, inni gorsi, a jeszcze inni beznadziejni. Ruletka, na kogo trafisz. Poza tym urzędy udzielają ślubów taśmowo i często parze daje się wyraźnie odczuć ten mało uroczysty klimat — że USC jest przede wszystkim urzędem a nie „pałacem ślubów”.

Naturalnie trudno mieć pretensje do urzędników, że są przede wszystkim urzędnikami a nie celebrantami. Oni nie powinni być od nadawania uroczystości charakteru, lecz od dokonania czynności cywilnoprawnej. Niestety, sytuacja ta stawiała pary niereligijne w znacznie gorszej sytuacji niż pary, które miały oprawę gwarantowaną przez ich kościoły. Ceremonie humanistyczne są próbą wypełnienia tej luki.

Co ciekawe, czasami urzędnicy, kierownicy urzędów stanu cywilnego, sami kierują świeckie pary do nas. Dla urzędnika stanu cywilnego jest to sytuacja wygodna i pożądana. Jeśli zgłasza się para, która wobec urzędnika ma oczekiwania, że będzie bardziej celebrantem niż urzędnikiem, może

on wskazać im ceremonie humanistyczne jako uzupełnienie ślubu urzędowego.

Również kierowniczka USC z mojej rodzinnej wsi pochwaliła publicznie tę ideę: „Przeczytałam o ślubie humanistycznym — tym już zawartym i byłam zachwycona, że ktoś wpadł na taki pomysł. Jako była już, ale wieloletnia urzędniczka stanu cywilnego uważam, że każdy ma prawo do przeżywania ślubu według własnego sumienia a USC powinno być tylko rejestratorem dla utrzymania porządku prawnego”. [\[1\]](#)

Moim zdaniem jest tutaj doskonale miejsce na partnerstwo publiczno- prywatne. My jako podmiot społeczny jesteśmy w stanie odciążyć urzędników od często niemiłej im roli mistrzów ceremonii.

1. Australijska prawniczka wzięła ślub na polskiej wsi

Kto jest zainteresowany tą formą ślubu?

Pary niewierzące, mieszane religijnie lub takie dla których najważniejsze jest nadanie niepowtarzalnego charakteru ślubowi. Bardzo dużą część ceremonii stanowią pary mieszane narodowo. Drugie połówki trafiają się z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Włoch, Belgii, Hiszpanii, USA, Australii i innych krajów świata.

Formuła jest bardzo szeroka, nie narzucamy wiele, raczej pomagamy odkryć wymarzoną ceremonię ślubu. Ale jeśli para nie ma własnych pomysłów, oferujemy nasze.

Czy ślub humanistyczny mogą zawierać też pary homoseksualne? Czy były w Polsce takie przypadki?

Naturalnie, że tak, mieliśmy także śluby gejów i lesbijek. Odmawianie osobom homoseksualnym święta małżeńskiego to przesąd religijny, którego jako humaniści i racjoniści nie podzielamy. Prokreacja nie jest głównym celem małżeństwa, lecz jednym z owoców miłości heteroseksualnej. Miłość homoseksualna daje inne owoce.

Czy ślub humanistyczny ma jakąkolwiek moc prawną, czy pociąga za sobą jakieś skutki?

2. Pary podpisują pamiątkowe świadectwa ślubu humanistycznego

Bardzo często pojawia się to pytanie, tak jakby ceremonia małżeństwa nierozzerwalnie wiązała się ze skutkami prawnymi. Tymczasem jest wprost przeciwnie: jest to nowinka od czasów wprowadzenia małżeństw konkordatowych niewiele więcej jak dekadę temu. Wcześniej przez wiele lat dominowały śluby (kościelne) bez skutków prawnych. Po skutek prawny szło się wcześniej do urzędu stanu cywilnego dokonać drobnej formalności. My również proponujemy takie rozwiązanie: po skutki prawne krótka wizyta w urzędzie. Tymczasem ceremonia małżeńska to zupełnie inna sprawa, odrębna i mająca inne cele aniżeli czynności cywilnoprawne.

Zapewne nadanie wymiaru cywilnoprawnego ślubom humanistycznym, podobnie jak ślubom kościelnym, ułatwiłoby nieco ładnie przygotowany ślub świecki. Ale czy w istocie krótka wizyta w USC to aż tak duże utrudnienie, aby zorganizować ją przed lub po ślubie humanistycznym?

Proszę podać kilka najciekawszych przykładów zawartych związków.

Jeden ze ślubów odbył się w warszawskim kinie. Ceremonię poprzedzał seans filmowy dla gości, który był szczególnie ważny dla wspólnej historii pary młodej. Łącznikiem między filmem a ceremonią było odegranie na scenie przez parę jednej ze scen filmu. W ceremoniach humanistycznych ludzie często przywołują to co budowało ich konkretny związek.

Innym razem mieliśmy ślub humanistyczny głównie dla hermetycznej grupy nocnych rowerzystów. Ślub zaczął się od rajdu rowerowego po Warszawie szlakiem miejsc kluczowych dla nowego związku. Młoda sunęła na rowerze w białej sukience. Ludzie w ten sposób realizują swoje marzenia.

Spośród tych ceremonii w których brałem udział największe wrażenie zrobił na mnie ślub w Muzeum Ziemi. Przysięgom małżeńskim towarzyszyły miliony lat ewolucji życia na ziemi. Ślub w swojej treści również odwoływał się do ewolucji naszego gatunku. Obecne były rodziny z Polski i Hiszpanii, a jednym z celebrantów był Kubańczyk.

Kto i kiedy sprowadził śluby humanistyczne do Polski?

Pierwszą polską ceremonię humanistyczną (ślub) zorganizowałem w grudniu 2007 roku. O poprowadzenie poprosiłem swojego przyjaciela, Krzysztofa Tanewskiego. Zaczęło się od tego, że w sierpniu 2007 r. w portalu Racjonalista.pl zamieściłem sondę o tym, czy potrzebne są w Polsce świeckie ceremonie humanistyczne. Zdawałem sobie sprawę, że skojarzenia ze świeckimi ceremoniami są na ogół negatywne, odwołujące się do państwowych ceremonii przejścia z okresu PRL. Mimo tego okazało się, że większość wypowiedzających się uznała potrzebę wprowadzenia w Polsce takich ceremonii, co było dla mnie niemałym zaskoczeniem. Wobec wyników sondy, we wrześniu ogłosiłem powołanie komitetu organizacyjnego na rzecz wprowadzenia ceremonii humanistycznych w Polsce. Już wkrótce zgłosiła się do nas pierwsza para — młodzi psychologowie z Gdańska. Przy końcu października zapowiedziałem publicznie pierwszy ślub humanistyczny w Polsce. Pierwsza ceremonia to był dwa miesiące intensywnej pracy. Nie byliśmy zawieszani w próżni. W wielu krajach zachodnich ceremonie humanistyczne mają bogatą tradycję i to tam zwróciłem się w pierwszej kolejności o pomoc. Udzieliło jej nam wówczas wielu celebrantów

humanistycznych z całego świata, którzy obficie zaopatrzyli mnie w materiały pokazujące jak to u nich wygląda. Brytyjskie Stowarzyszenie Humanistyczne wysłało nam cały komplet swoich książek na temat ceremonii humanistycznych. Najwięcej zawdzięczamy Szkockiemu Towarzystwu Humanistycznemu, które wysłało nam do Polski swoją celebrantkę, która poprowadziła naszą pierwszą ceremonię razem z Krzysztofem. Szkocja bardzo poważnie traktuje ceremonie humanistyczne, bowiem od 2005 r. mają tam również status cywilnoprawny. W Polsce pomoc również przyszła — od ludzi z różnych środowisk.

3. Basia i Mikołaj: „Było piękniej niż sobie wymarzyliśmy! A obecni na naszym ślubie przedstawiciele różnych (także bardzo radykalnych) poglądów i wyznań zgodnie stwierdzili, że to najwspanialsza, najbardziej poruszająca ceremonia w jakiej uczestniczyli.”

Tę pierwszą wspominam osobiście z ogromnym sentymentem. Jak wiadomo, celebrant powinien poznać jak najlepiej parę, aby móc przygotować odpowiednio spersonalizowaną ceremonię. W czasie tego pierwszego razu tak intensywnie spędziliśmy ze sobą czas, że została nam z tego bardzo trwała przyjaźń.

Kto może udzielać ślubów humanistycznych i na jakich zasadach?

Ten kto przejdzie proces naszego wewnętrznego przygotowania do roli celebranta, zakończony sprawdzianem i koniecznością uzyskania pozytywnych opinii od pary i całego grona celebrantów humanistycznych. Grupa doświadczonych i już wyszkolonych celebrantów stanowi rodzaj „samorządu zawodowego”, który dba o jakość ceremonii humanistycznych i nowych celebrantów.

Podstawowe oczekiwania jakie mają pary od celebranta, to łatwość komunikacji, umiejętność docierania do drugiego człowieka oraz sprawność słowa mówionego. Istotne jest również biegłe posługiwanie się językami obcymi.

Czy ktoś prowadzi statystyki zawartych związków?

Od 2008 r. zorganizowaliśmy kilkadziesiąt ceremonii humanistycznych w Polsce. Każdego roku ich liczba jest większa. Ceremonie humanistyczne aktualnie nie są dość dobrze nagłośnione społecznie, ale wraz z ich popularyzacją, rośnie również liczba zgłoszeń.

Po więcej informacji zapraszam na naszą stronę ceremoniehumanistyczne.pl
(<http://ceremoniehumanistyczne.pl>)

Przypisy:

[1] Są też niestety przykłady przeciwne, a ponure, kiedy urzędnik stanu cywilnego zniechęca parę do ślubu cywilnego i agituje za konkordatowym.

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książek [Kościół a faszyzm](#), [Anatomia kolaboracji](#) (2009), [Heretyckie dziedzictwo Europy](#) (2011). Koordynator ceremonii humanistycznych.
[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 28-08-2011)

[Oryginał.](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2171>)

Contents Copyright © 2000-2011 Mariusz Agnosiewicz

Programing Copyright © 2001-2011 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl